Tweede Kamer der Staten-Generaal

2

Vergaderjaar 2015–2016

31 490 Vernieuwing van de rijksdienst

Nr. 190 BRIEF VAN DE MINISTER VOOR WONEN EN RIJKSDIENST

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 1 oktober 2015

Hierbij bied ik u een afschrift aan van de Aanwijzingen inzake rijksinspecties[1]. Met deze Aanwijzingen komt het kabinet tegemoet aan de toezegging in de kabinetsreactie op het rapport van de Onderzoeksraad voor Veiligheid over de aardbevingsrisico's in Groningen om de Tweede Kamer in de zomer van 2015 te informeren over de uitkomsten van de Hervormingsagenda voor wat betreft rijksinspecties en toezicht[2]. Ook zijn deze Aanwijzingen aangekondigd in de kabinetsreactie op de rapporten van de Wetenschappelijk raad voor het regeringsbeleid over toezicht,[3] en in een recente brief van de Minister van Volksgezondheid Welzijn en Sport over de Inspectie voor de Gezondheidszorg.[4]

In de Hervormingsagenda Rijksdienst[5] heeft het kabinet geconstateerd dat er sprake is van een toenemende maatschappelijke en politieke druk om adequaat toezicht en handhaving uit te oefenen op bedrijven en instellingen. De slagkracht van de rijksinspecties kan worden vergroot door meer uniforme afspraken te maken over de rol en onafhankelijke positionering van de inspecties, als onderdeel van een departementale organisatie en binnen het kader van de ministeriële verantwoordelijkheid. Voor de uniformering van het onafhankelijk opereren van de rijksinspecties heeft het kabinet gekozen voor de vorm van Aanwijzingen: gedragsregels die gelden voor alle betrokken bewindspersonen en hun departementen, inclusief de rijksinspecties. Deze zijn, vergelijkbaar met bijvoorbeeld de Aanwijzingen voor de Planbureaus, vastgesteld door de Minister-President – in overeenstemming met het gevoelen van de

[1] Raadpleegbaar via www.tweedekamer.nl
[2] Kabinetsreactie op het rapport van de Onderzoeksraad voor Veiligheid over aardbevingsrisico's in Groningen, *Kamerstuk* 33 529, nr. 143.
[3] Kabinetsreactie op twee rapporten over toezicht van de Wetenschappelijke raad voor het regeringsbeleid, *Kamerstuk* 33 822, nr. 3.
[4] *Kamerstuk* 33 149, nr. 36.
[5] Brief van de Minister voor Wonen en Rijksdienst van 22 mei 2013, *Kamerstuk* 31 490, nr. 119, bijlage.

kst-31490-190
ISSN 0921 - 7371
's-Gravenhage 2015

ministerraad – en worden gepubliceerd in de *Staatscourant*. Het gaat hier om een vorm van zelfbinding door de verantwoordelijke ministers.

De term «onafhankelijk» wordt in deze Aanwijzingen niet gebruikt om een staatsrechtelijke onafhankelijkheid van de Minister aan te duiden, maar slaat op de ruimte die een rijksinspectie heeft om zelf, op basis van zijn werkprogramma en zijn professionele deskundigheid, informatie te verzamelen, daarover een oordeel te vormen, en daarover te rapporteren en te adviseren. De Minister respecteert en garandeert deze ruimte. De Aanwijzingen bepalen daarom onder meer dat ministers een rijksinspectie niet kunnen weerhouden om een specifiek onderzoek te verrichten of af te ronden. Ook geeft een Minister geen instructies over de wijze waarop een rijksinspectie een specifiek onderzoek verricht, of over de bevindingen, oordelen en adviezen van een rijksinspectie.

De bewindspersonen zijn op basis van hun ministeriële verantwoordelijkheid aanspreekbaar op het beleid en op de regelgeving waarop de rijksinspecties toezicht houden. Tevens zijn zij aanspreekbaar op het functioneren van de rijksinspecties in algemene zin, met name dat ze op onafhankelijke en onpartijdige wijze onderzoek doen, tot hun oordelen komen en handhavend optreden. Tenslotte zijn zij aanspreekbaar op de wijze waarop resultaten van toezicht vervolgens hun doorwerking hebben in het te ontwikkelen beleid en de verantwoording hierover aan het parlement. De bewindspersonen zijn ook aanspreekbaar op de randvoorwaarden voor het functioneren van een inspectie.

Om transparant en uniform te kunnen zijn, beschrijven de Aanwijzingen hoe de rollen binnen de ministeriële verantwoordelijkheid worden geborgd, opdat diverse bewindspersonen hier eenzelfde invulling aan geven. Dit is extra belangrijk nu sommige rijksinspecties voor meerdere ministers werken, terwijl rijksinspecties ook steeds meer met elkaar samenwerken in het toezicht op bepaalde beleidsterreinen en daarvoor ook een gezamenlijk werkprogramma opstellen. Een voorbeeld hiervan is het Samenwerkend Toezicht Jeugd waarin vijf rijksinspecties samenwerken. De Aanwijzingen leiden ertoe dat rijksinspecties gemakkelijker kunnen samenwerken, omdat de wijze waarop zij zijn georganiseerd en de waarborgen voor hun onafhankelijkheid in de Aanwijzingen op eenduidige wijze zijn vastgelegd.

De Minister voor Wonen en Rijksdienst,
S.A. Blok